

Sydänkuut

[EDELLINEN KUUKAUSI](#) - [SEURAAVA KUUKAUSI](#)

□

Sisällys

- [1 SYDÄNTALVI](#)
- [2 Sydänkuut](#)
- [3 Enteet](#)
- [4 Rakenteet](#)
- [5 Keräily ja metsä](#)
- [6 Puutarha](#)
- [7 Eläimet](#)
- [8 Kalenteri](#)

SYDÄNTALVI

- Lämmitystä, lumitöitä, hiihtelyä, rakennustarpeita, kotona oleskelua ja askarointia, kaamosajan hiljaisuutta ja rauhaa sisätiloissa ja metsässä.

Sydänkuut

Enteet

Rakenteet

- Sydänkuissa hakatut rakennushirret kestävät parhaiten. Puiden kaato viimeistään sydänkuiden loppuun mennessä.
- Heitellään lisää lunta eristeeksi navetan ja talon kivijalan ympärille, saa ylettyä ikkunoille asti
- Hirsiseinien avovarausten ja karmien tilkitsemistä tarpeen mukaan pellavariveellä. Huopa ulko-oven eteen tarvittaessa lisälämmitteeksi.
- Hirrenveistoa pakkasten mukaan.
- Puhdetöitä, karstaus, kehruu, kudonta, riihenpuintia, varpuluudat, puukelkat, pikkukorjauksia, nahan käsittelyä, ompelutöitä.
- Työkalujen kunnostus kesää varten, varsien veistelyä, teroitusta.

Keräily ja metsä

- Paras [pärepuu](#) kaadetaan sydänkuussa
- Puhdetöihin tarvittava puu kerätään sydänkuiden aikaan
- Metsähommia
 - Polttopuita metsästä
 - Polttopuita sisälle kuivumaan muutama viikko ennen niiden polttamista.

Puutarha

- Lannan ja mudan ajoa pellolle
- Suunnitelmat kesän viljelystä
 - Uudet siemenluettelot ilmestyvät. [Hyötykasviyhdistys](#), Maatiainen

Eläimet

- Verkko- ja katiskakalastusta. Kaksi kertaa verkoilla viikossa riittää. Mateen- ja hauen pyyntiä. Nuottapyyntiä.
- [Metsästyskausi](#) jatkuu. Jänis suoraan ruokapöytään. Ketusta, supikoirasta tai nädästä esimerkiksi hattu.

Oravan ja metsäkauriin pyynti päättyy 1. sydänkuun lopussa. Fasaanin, metsäjäniksen, rusakon ja villisian pyynti päättyy 2. sydänkuun lopussa.

Kalenteri

2.1 Mimmoiset ilmat tänään, semmoiset helmikuussa. Jne. joka kuukaudelle tammikuun ensimmäiset päivät VAI KEKRISTÄ LASKETAAN?

19.1 Heikinpäivää vietetään juhlallisesti. Heikinpäivänä talven selkä katkeaa ja kontio kylkensä kääntää. Heikkinä karjan ruoka kahtia ja ihmisten muona kolmia. Jos Heikinpäivänä sänget näkyvät vainiolla, tulee huono heinävuosi, mutta jos lumi ne peittää, tulee hyvä. Kun on helppo (suoja) Henrikkinä niin paukku Paavalina 25.1.

22.1 Jos aurinko Vinsentiuksen päivänä kirkkaasti paistaa, saadaan tänä vuonna vahvasti viinaa.

25.1 Jos on pakkane Paavalina, silloin helle Helluntaina. Paavalista talven selkä taittuu, Pertusta päre orteen. Paavalilta rysä järveen ja mateet rysään.

2.2. Kyntteli, valojuhla: ensimmäinen kevään tulon juhla. Talvikausi puolessa. Eläinten rehusta pitää olla vielä puolet jäljellä ja ihmisen viljasta saa olla kulunut vain kolmannes. Jos ei kylmä Kynttelinä, eikä pauku Paavalinaa, ei oo kelpoa keseä.

Puoliväli. Talven selkä taittuu.

25.2. Matista joka korsi lunta vihaa. Matista rikka sijansa syö eli lumi alkaa sulaa mustien rikkain ympäriltä. Matti kuuman kiven avantoon pudottaa (ilma alkaa lämmitä siksi, ettei avanto jäädy). Mikä Mattina on kannon päässä, se Maariana 25.3 katolla; mitä Maariana katolla, se Jyrkinä 23.4

maassa. Jos mattina on pakkaneen, on kesä poutanen. Matti murkinan tuo, Matti 21.9 murkinan vie (aletaan syömään 4. kerta päivässä). Matin toinen silmä vettä vuotaa, sanotaan säästä. Matinpäivältä päivä päreeksi, varis kukoksi eli valoa jo riittää iltapuhteissa ja varis palailee salokylille. Matti lumiportit avaa ja lyö yhdeksän lakkia kannon päähän eli yhdeksän lumisadetta on vielä odotettavissa.

Laskiainen. Erityisesti naisten toimialaan kuuluva juhla. Tehdään menoja, joilla vaikutetaan seuraavan vuoden kulkuun. Kiertoliikkeitä sisältäviä töitä tulee välttää (esim. kehruu ettei aiheuteta lampaille pyörötautia). Puun veistely ja oksien katkominen on kiellettyä etteivät elikot sairastu sorkkatautiin tai katko jalkojaan. Jos laskiaisena kirveen kanssa metsään menee, sitä onnettomuus kohtaa samana vuonna. Ruoaksi ohrajauhoista ja hienoksi hakatusta sianihhasta rasvarieskaa ja herneistä, rukiinjyvistä ja siansorkista tai päästä valmistettu liharokka, sorkkarokka. Siat lihoavat kesällä ja tulevat metsästä kiltisti takaisin ja lehmät antavat hyvin maitoa kun laskiaisena syödään rasvaista ruokaa ja kalutut siansorkat viedään niitä rikkomatta metsän perälle puun juurelle keväällä. Aikaisin päivänvalolla saunaan ja varhain nukkumaan, niin karja tulee aikaisin metsälaitumelta kotiin ja puuhastelut joutuvat. Saunaan menee mies- ja naisväki kilpaa, jos miesväki ehtii ennen saa lehmät sonnivasikoita ja hevoset orivarsoja. Jos ken Laskiaisena päivällispöydässä tai saunassa puhelee, sitä keväällä/kesällä itikat syövät. Laskiaistaiolla erityisesti edistetään pellavan ja hampun kasvua. Naisten tulee olla valkoisissa pukimissa tai pitää koko päivä hiuksiaan hajallan. Laskiaisena ajetaan helisevät kulkuset ajokaluissa. Jos laskiaisena sataa lunta, vaikka vähänkin, tulee kesällä hyvä marjavuosi. Laskiaisena on vietävä lantaa pellolle ainakin yksi kuorma. Laskiaisesta lähtien ei tulta tupaan, vaan päivä saa olla päreenä ja varis kukkona.

Laskiaistiistai. Naiset lopettavat pellavien, hampujen ja villojen muokkaamisen ja kehräämisen langoiksi ja viettävät työjuhlaa. Merkittävin seremonia mäenlasku ja laskiaisajelu. Naiset ja lapset kokoontuvat aamulla kelkoilla ja suksilla laskemaan mäkeä. Ken kaatumatta kyekenee pisimmälle liukumaan saa seuraavana kesänä pisimmät pellavat. "Pitkiä pellavia, hienoja hampuja!" "Hei hienoa, pitkää, valosta, vahvaa!" "Hei pitkää pellavasta, virokasta liinaa!" "Hurraa! äidille pitkiä pellavia, nauriita kuin lautasia, räätiköitä kuin nurkanpäitä; isälle tupakkikultaa kans!"